UBND THỊ XÃ HƯƠNG TRÀ
TRUNG TÂM DV NÔNG NGHIỆP
Số: 96 /DB-TTDVNN

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hương Trà, ngày 14 tháng 5 năm 2024

DỰ BÁO
Tình hình sinh vật gây hại cây trồng và biện pháp phòng trừ vụ Hè Thu 2024

I. Kế hoạch sản xuất và dự kiến tình hình thời tiết vụ Hè Thu 2024

1. Kế hoạch sản xuất vụ Hè Thu 2024:

- Cây lúa: Kế hoạch gieo cấy 1.620 ha. Cơ cấu chủ yếu các giống lúa ngắn ngày, gồm các giống chủ lực như: Khang dân, HT1,,…

- Cây trồng khác: Ngô 30ha, lạc 20ha, rau các loại 210ha, đậu các loại 70ha,…

2. Nhận định xu hướng thời tiết ảnh hưởng đến sản xuất:

Theo dự báo Đài Khí tượng thuỷ văn TT Huế, hiện tượng ENSO đang ở trạng thái ElNino, từ tháng 5- 6, ElNino sẽ suy yếu và chuyển sang trạng thái trung tính với xác suất 75-80%; từ tháng 7- 10, ENSO có khả năng chuyển sang trạng thái LaNina với xác suất 55- 80%. Về nhiệt độ, nền nhiệt độ trung bình tháng 5- 7 ở mức cao hơn TBNN khoảng từ 1,0-2,0^{o}C; tháng 8-10 cao hơn TBNN khoảng 1,0-1,5^{o}C. Nắng nóng, tháng 5-7 là các tháng trọng điểm, nắng nóng gay gắt, cần chủ động đề phòng các đợt nắng nóng gay gắt và đặc biệt gay gắt có thể kéo dài nhiều ngày liên tiếp sẽ ảnh hưởng đến sinh trưởng cây lúa, đồng thời thuận lợi cho các đối tượng sinh vật phát sinh gây hại trên diện rộng, nhất là nhện gié, rầy nâu, sâu cuốn lá nhỏ, lem lép hạt; tháng 8 vẫn còn 2-3 đợt nắng nóng nhưng cường độ giảm dần và kéo dài đến giữa tháng 9. Lượng mưa, tháng 5 lượng mưa ở mức thấp, đạt 60-85%, có nơi xấp xỉ và đạt 80-100% so với TBNN; tháng 6, lượng mưa đạt 70-100%; tháng 7, lượng mưa ở mức xấp xỉ, đạt 80-120% so với TBNN cùng thời kỳ; tháng 8 ít có khả năng xuất hiện mưa lớn diện rộng, phải từ giữa và cuối tháng 9 mới xuất hiện mưa lớn diện rộng và số đợt tăng dần từ tháng 10.

II. Dự báo một số sinh vật gây hại chính trên một số cây trồng chủ yếu

1. Cây lúa:

Căn cứ kết quả điều tra sâu bệnh thời gian qua, tình hình thời tiết và quy luật phát sinh phát triển của sâu bệnh qua nhiều năm trên địa bàn thị xã, Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp dự báo một số sâu bệnh chính gây hại trên một số cây trồng chủ yếu trong vụ Hè Thu 2024 như sau:

1.1. Chuột hại: Vụ Đông Xuân năm nay chuột gây hại khá nặng từ đầu đến cuối vụ. Vụ Hè Thu tiếp nối vụ Đông Xuân, thức ăn trên đồng ruộng dồi dào, chuột sinh sản nhanh nên vụ Hè Thu này chuột sẽ gây hại nặng ngay từ đầu vụ.

1.2. Ốc bươu vàng: Xuất hiện và gây hại ngay đầu vụ khi lúa mới gieo sạ-đẻ nhánh; với đặc điểm sinh sản nhanh, liên tục và có nhiều lứa gối nhau, nên mật độ ốc sẽ gia tăng nhanh, đặc biệt trên những chân ruộng thấp trũng, chân ruộng ven kênh mương, ao hồ,,...

1.3. Bọ trĩ: Vụ Hè thu năm nay, do thời tiết nắng nóng, độ ẩm không khí thấp nên khả năng bọ trĩ phát sinh gây hại mạnh từ khi lúa sạ đến đẻ nhánh, nhất là các chân ruộng không bón lót đầy đủ, chăm sóc kém, khô hạn thiếu nước,...

1.4. Sâu cuốn lá nhỏ: Phát sinh gây hại giai đoạn lúa đẻ nhánh đến trỗ, dự kiến gồm các lứa chính sau:

- Lứa 6: Sâu vũ hóa từ 22- 30/5/2024 gây hại lúa chét, cỏ dại.
- Lứa 7: Sâu vũ hoá từ 20- 28/6/2024 gây hại giai đoạn mạ- đẻ nhánh
- Lứa 8: Sâu vũ hoá từ 18- 25/7/2024 gây hại trên lúa làm đòng.
- Lứa 9: Sâu vũ hoá từ 15- 22/8/2024 gây hại trên lúa trổ

Ngoài ra còn có các lứa gối nhau xen kẻ giữa lứa 7 (lúa đẻ nhánh) và lứa 8 (lúa làm đòng), cần theo dõi để phòng trừ kịp thời.

1.5. Rầy các loại: Vụ Đông Xuân năm nay rầy nâu gây hại rất nhẹ, tuy nhiên vụ Hè Thu thời tiết nắng nóng, xen kẻ các đợt mưa dông tạo ẩm độ cao thuận lợi cho rầy nâu phát sinh gây hại, nhất là giai đoạn giữa và cuối vụ. Chú ý theo dõi và phòng trừ lứa rầy nở từ 10- 20/7 gây hại lúa đang giai đoạn lúa làm đòng và lứa nở từ 05-15/8 gây hại lúa giai đoạn trổ-chín. Nếu không có biện pháp quản lý, phòng trừ tốt sẽ "cháy rầy" cuối vụ.

1.6. Nhện gié: Vụ Hè Thu năm nay khả năng nhện gié gây hại sớm và mạnh hơn so với Hè Thu các năm trước do thời tiết nắng nóng. Gây hại mạnh nhất vào giai đoạn lúa cuối đẻ nhánh đến trổ chín. Nhện thường phát sinh gây hại nặng trên các chân ruộng có tầng canh tác mỏng, gieo sạ dày, bón phân không cân đối, không vệ sinh cỏ bờ dường, khô hạn thiếu nước,...

1.7. Bệnh khô vằn, thối thân, thối bẹ lá đòng: Bệnh thường phát sinh gây hại khi gặp thời tiết nắng mưa xen kẽ và có khả năng gây hại nặng từ giai đoạn lúa đứng cái, làm đòng đến trổ chín, nhất là trên các chân ruộng chua phèn, gieo sạ dày, tù đọng nước, bón phân thiếu cân đối, bón nặng đạm giai đoạn đón đòng.

1.8. Bệnh lem lép hạt: Có 2 nhóm nguyên nhân chính:

- Do điều kiện ngoại cảnh: Các chân ruộng chua phèn, nhiễm mặn, bón phân không cân đối, bón thừa đạm bệnh sẽ gây hại nặng. Giai đoạn lúa trổ bông gặp thời tiết bất lợi như mưa, nắng nóng gây nhiệt độ cao,… sẽ ảnh hưởng đến quá trình thụ phấn, thụ tinh của cây lúa làm tăng tỷ lệ lép hạt.

- Do các sinh vật gây hại: Bệnh phát sinh gây hại trên các chân ruộng bị nhiễm bệnh khô vằn, thối thân thối bẹ, nhện gié, rầy nâu,… không phun phòng hoặc phun phòng bệnh không đúng yêu cầu kỹ thuật gây lem lép hạt.

Ngoài ra, bệnh héo khô cây lúa có khả năng xuất hiện cục bộ những chân ruộng nhiễm chua phèn nặng và các năm trước đã xuất hiện bệnh; bệnh đốm sọc, bạc lá vi khuẩn sẽ gây hại trên các giống nhiễm, các chân ruộng bón thừa đạm, đặc biệt hại nặng nếu có các đợt mưa kèm gió mạnh,...

2. Trên cây rau, màu:

- Giai đoạn cây con và phát triển thân lá: Sâu khoang, sâu ăn lá, sâu tơ, rầy, rệp, bọ nhảy, bệnh đốm lá, nhóm bệnh héo rũ gây hại phổ biến trên dưa, cải. Sâu

xanh da láng, dòi đục cọng hành gây hại mạnh trên cây hành lá do vụ Hè Thu nối tiếp Đông Xuân, trên đồng ruộng lúc nào cũng có nhiều lứa hành trồng gối liên tục.

- Giai đoạn phát triển củ, quả, hạt: Có sâu đục thân, đục quả, bệnh khô vằn. Bệnh thối hoa rụng quả, bệnh thán thư, chảy nhựa gây hại phổ biến trên dưa, mướp.

3. Trên cây công nghiệp và cây ăn quả:

3.1. Cây sắn:

- Bệnh khảm lá: Do thời tiết năm nay nắng nóng sớm từ tháng 4 nên khả năng bọ phấn trắng (môi giới truyền bệnh) sẽ gây hại mạnh từ nay đến cuối vụ làm cho bệnh khảm lá tiếp tục gây hại nặng.

- Rệp sáp bột hồng, nhện đỏ sẽ gây hại mạnh trong vụ Hè Thu năm nay do thời tiết nắng nóng. Bệnh thán thư, bệnh đốm lá, chảy nhựa gây hại sau các đợt mưa dông và nắng mưa xen kẽ.

3.2. Cao su: Bệnh loét sọc miệng cạo, bệnh xì mủ phát sinh gây hại nặng trên các vườn cao su kinh doanh chăm sóc kém, già cỗi, cạo phạm, vệ sinh miệng cạo kém. Bệnh rụng lá Corynespora, phấn trắng, sẽ tiếp tục gây hại trên cao su kinh doanh và kiến thiết cơ bản.

3.3. Cây ăn quả có múi:

- Sâu vẽ bùa phát sinh gây hại vào các đợt ra lộc non, nhất là đợt lộc Hè, lộc Thu, cao điểm vào tháng 7, 8. Sâu đục quả, ruồi đục quả gây hại từ tháng 5 đến cuối vụ giai đoạn quả chín.

- Vụ Hè Thu này sẽ nắng hạn, chú ý nhện nhỏ các loại, bệnh rám quả sẽ phát sinh và gây hại mạnh, đặc biệt các vườn không chủ động nguồn nước tưới.

- Sâu đục thân, đục cành phát sinh gây hại vào tháng 7- 8, cần chú ý theo dõi thời gian vũ hoá, đẻ trứng và sâu non nở để có biện pháp phòng trừ trước khi sâu non xâm nhập gây hại trên thân, cành.

- Bệnh chảy gôm tiếp tục gây hại và sẽ hại nặng vào mùa mưa từ tháng 10 đến tháng 01 năm sau, nhất là các vườn thoát nước kém, vườn bị bệnh không phòng trừ, chăm sóc kém,...

III. Một số biện pháp phòng trừ

1. Trên cây lúa:

1.1. Biện pháp canh tác:

- Tổ chức làm đất, gieo cấy lúa Hè Thu nhanh gọn. Khuyến khích sử dụng chế phẩm sinh học *Tricchoderma* để xử lý gốc rạ trước khi cày lật đất nhằm hạn chế ngộ độc hữu cơ, tăng độ mùn cho đất.

- Tăng cường sử dụng giống lúa xác nhận để gieo cấy. Bón lót ngay từ đầu vụ, bón thúc kịp thời đúng giai đoạn sinh trưởng, thực hiện chế độ chăm sóc, điều tiết nước hợp lý để giúp cây lúa phát triển khỏe. Các vùng đất chua phèn phải bón vôi trước khi làm đất gieo cấy, lượng bón 20- 25kg/sào.

1.2. Biện pháp hoá học

- Thường xuyên theo dõi, kiểm tra đồng ruộng để phát hiện và xử lý kịp thời các đối tượng dịch hại. Đầu vụ chú ý ốc bươu vàng, bọ trĩ,... Giữa và cuối vụ chú ý

sâu cuốn lá nhỏ, nhện gié, rầy nâu, bệnh khô vằn, bệnh lem lép hạt,... Đối với chuột, thường xuyên tổ chức đánh bắt bằng biện pháp thủ công (nilon, rào cản, bẩy bán nguyệt,...) kết hợp sử dụng thuốc hóa học, ưu tiên sử dụng các thuốc sinh học ít độc hại đến môi trường (tuyệt đối không sử dụng điện để đánh bắt chuột).

- Sử dụng thuốc BVTV theo nguyên tắc 4 đúng. Không sử dụng thuốc BVTV khi mật độ sâu còn thấp, nhất là giai đoạn cây lúa từ 0- 40 ngày tuổi. Sau khi sử dụng, thu gom bao gói để đúng nơi quy định.

2. Trên cây rau màu:

- Vệ sinh đồng ruộng, dọn sạch tàn dư cây trồng vụ trước, luân canh cây trồng, bón vôi trước khi làm đất nhằm hạn chế nguồn sâu, bệnh trong đất; bón lót phân chuồng hoai mục có ủ chế phẩm Trichoderma, bón phân hóa học cân đối giúp cho cây khoẻ, hạn chế sâu bệnh hại gây ra.

3. Trên cây công nghiệp:

3.1. Cây sắn: Tăng cường công tác chăm sóc bón phân thúc đầy đủ, cân đối để cây sắn sinh trưởng phát triển tốt chống chịu với bệnh khảm lá. Thường xuyên vệ sinh, thu gom thân, cành bị bọ phấn, rệp hại nặng để tiêu hủy, nhất là các ổ mới phát sinh để hạn chế mật độ. Theo dõi để phun trừ bọ phấn trắng, rệp sáp trắng, rệp sáp bột hồng kịp thời, hạn chế phát tán lây lan, nhất là diện tích bị bệnh khảm lá.

3.2. Cây cao su: Chăm sóc, bón phân đúng quy trình, vệ sinh vườn, tỉa cành bị sâu bệnh,... tạo độ thông thoáng. Thường xuyên kiểm tra theo dõi phát hiện bệnh sớm để phòng trừ bằng các loại thuốc đặc hiệu. Khai thác mủ đúng kỹ thuật, những cây bị bệnh không được khai thác.

4. Cây ăn quả có múi:

- Vệ sinh vườn, kết hợp cắt tỉa cành tăm, cành vượt, cành sâu bệnh đưa ra khỏi vườn để tiêu huỷ tránh lây lan.

- Bón phân thúc, tưới nước đầy đủ, nhất là các đợt nắng nóng cao điểm, không để cây thiếu nước, khô cành ảnh hưởng đến phát triển quả.

- Thường xuyên theo dõi vườn cây để phát hiện và xử lý sâu bệnh kịp thời. Nên sử dụng biện pháp bao quả để hạn chế ruồi gây hại, đồng thời tăng chất lượng, mẫu mã quả đẹp.

Trên đây là dự tính dự báo sâu bệnh chính và một số biện pháp phòng trừ để các địa phương có kế hoạch chủ động ngay từ đầu vụ Hè Thu 2024. Trong quá trình chỉ đạo sẽ căn cứ vào diễn biến thời tiết và dịch hại xuất hiện trên đồng ruộng, Trung tâm sẽ có thông báo cụ thể vào các thời kỳ dịch hại phát sinh cao điểm, nhằm hạn chế thiệt hại đến mức thấp nhất./.

Nơi nhận:
- Chi cục TT&BVTV;
- UBND thị xã; (B/cáo)
- Đ/c Nguyễn Viết Hà-PCT thị xã;
- Phòng Kinh tế;
- Trung tâm VH-TT-TT;
- UBND các xã, phường; (P/hợp)
- Các HTXNN;
- Lưu.

GIÁM ĐỐC

Người ký: Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp
Email: ttdvnn.huongtra@thuathienhue.gov.vn
Cơ quan: Tỉnh Thừa Thiên Huế
Thời gian ký: 15.05.2024 10:33:46 +07:00

Đoàn Phước Lễ